

dovolili 20 mil. jonov izdati zakladnih listov (Schatzscheine). Iz turškega bojišča se bliža Avstriji strašna bolezen, ki se je ondi iz nepokopanih gujiočih trupel rodila in jej pravijo: močuh ali legar z marogami (Flecktyphus). V Galiciji in Erdelskem se je že prikazala ta strašna kužna bolezen. — Močno se govori, da bo v kratkem avstrijska vojska marširala v Bosnijo!

Vnanje države. Pomenljivo in veselo znamenje, da se morebiti katoliške Cerkvi na Ruskem in Nemškem koncu bližajo žalostne razmere in preganjanja, smemo zapaziti v tem, da sta ruski car in nemški cesar na pismo sv. očeta Leona XIII. prijazno odgovorila; ruski car je celo posebnega poslanca v Rim poslal; tudi je slišati, da je kardinal Hohenlohe od papeža odločen, da skuša z nemškim cesarjem pogajati se in neumno „kulturno borbo“ ali preganjanje katoličanov na Nemškem ustaviti. Upanja imamo sedaj že več, kakor zadnjič. Kajti ta teden so začeli doseđanji pruskonemški ministri in vodje kulturoborcev šila in kopita pobirati. Odstopila sta že dva, Bismark sam je začel liberalce v svojih novinah napadati ter se hoče podati v pokoj, ker je dobil grofa Stolberga za namestnika. Mogoče tudi je, da 82letni cesar Viljelm tudi kedaj zmisli na konec in na račun pred Bogom, zakaj je toliko nedolžnih in vedno mu zvestih podložnikov zaradi vere preganjati dal; brez dvombe pa ga tudi straši vedno rastoča moč nevernih novih ajdov - socialistov! Italijanski liberalci so cerkveno premoženje zapravili zraven pa celo kraljestvo in skoro vsako večje mesto v silne dolgove strmoglavili; mestni zastop v Florenciji je napovedal krizo in v Neapoli se je punta bati, ker hočejo ljudje mestnega župana in jegove svetovalce zaradi slabega gospodarjenja ubiti. Stari Garibaldi pa je novim ministrom pisal, naj se žurijo Avstriji vzeti Tridentinsko in Trst. — Na Francoskem so nesložni konservativci popolnem ob tla vrženi, liberalni republikanci in njihov glavač, judovski Gambetta, delajo z predsednikom republike, z postavami in državnimi denarji, kar hočejo; Francozi še se ne bodo brž spametovali. — Lepo mesto Filadelfija v Ameriki je postalo nesrečno, velik požar se je vnel in več kakor za 1 milijon dolarjev škode učinil. Angleško ladijo „Euridiko“ je nagli vihar prevrgel, da je 300 ljudi hipoma utonilo. — Perzijski šah je nastopil svojo drugo potovanje v Evropo; v Beču se bo mudil 10 dni, vendar najprej potuje na Rusko. — Zastran turških zadev se reči vedno bolj motajo. Naznanjeni in od našega ministra toliko zaželjeni kongres v Berlinu je že pokopan. Angleži se ga nečejo udeležiti, ker se jim Rusi ne mislijo vkloniti in popravljane mirovnih pogojev z Turkom prepustiti. Zavidljivi in kramarski Angleži torej močno z sabljo rožljajo in delajo silne vojne priprave, oklopnice pomnožujejo v Marmarskem morju, v Ameriki nakupujejo 18.000 konj, pod puško so sklicali 50.000 mož, Grke pa šču-

jejo proti Slovanom in skušajo tudi Avstrijo in Turčijo pridobiti. Temu nasproti se pa Rusi čedalje bolj srdito zoper Angleže držijo; na Dunaj so poslali Ignatijeva, da od našega cesarja zvé, ali bo Avstrija z Rusom ali Angležem potegnula ali pa mirna ostala. Ob enem skušajo tudi sultana pridobiti. Poslali so mu Osman-pašo domov, katerega je sultan častno sprejel in mu takoj izročil višjo poveljništvo črez vse vojake. Tudi je veliki knez Nikolaj obiskal sultana v Carigradu in je bil potem od sultana obiskovan. Ruska garda je dobila ukaz ostati in delati silne šance pri Čorli in Rodosti in se pripravljati, da Angležem zabrani stopiti na kopno in se polastiti morebiti Galipolja, Dardanel, Carigrada ali Bosporja. Novo vojsko zbirajo Rusi ob Volgi, ki je namenjena nad Turkistan udariti v Indijo in vneti punt tamošnjih angleških podložnikov, ki tudi komaj čakajo, da bi otriesli angleško gospodstvo. V Berlinu so naročili izdelati 200.000 šotorjev in govori se, da so z Severno-Ameriko skrivno zvezo sklenili proti Angležem. Glavno mesto bolgarske kuježevine bo staroslavna Trnova, nekdanji sedež bolgarskih carjev. V Adrijanopelnu in v Armeniji razsaja legar strašno. Tukaj so umrli 3 zaslužni generali, med njimi slavni Solovijev, tisti, ki je zmago na gori Aladagh pred Karsom odločil. Na otoku Kandiji je turška oblast skoro popolnem zatrta. Prebivalci v Siriji in Palestini tudi nečejo dalje ostati pod turškim sultanom, in želijo priti pod Egipčanskega vicekralja. Bati se je na vseh straneh novega krvi prelivanja!

Za poduk in kratek čas.

Novo črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

VI. Preden toliko rado čitane „črtice“ iz slovanskega bojišča dokončamo, treba nam je še omeniti zadnjega velikega udarca, ki je turško silo v Evropi zlomil. Ta udarec je Turčiji prizadjal slavni general Gurko v 3dnevem boju okoli Filipopelna 15., 16., 17. januarja. Skoro mesec dni je preteklo, preden se je vse natančnije k nam zvedelo. Bilo je pa tako! Dne 3. jan. so Rusi veselo obhajali svoj vhod v Sofijo, od koder so bili Turke zapodili v pobeg proti jugu in izhodu. Večina Turkov je bežala proti izhodu v Tatarbazarčik in Filipopel, kateri mesti ste že v lepi dolini slovite reke Marice, ki svoje lepo zelene valove vali sredi krasne zemlje tje doli mimo Adrijanopelna v Egejsko morje. Po tej dolini drži tudi velika cesta in pa železnica, prva do Filipopelna na severnem, druga pa na južnem pobežju. Gurko je svojo vojsko, ki je štela 38.000 pešakov, 5400 konjenikov in 250 kanonov razdelil tako na 3 krdela, da je vsako posebej marširalo, pri Bazarčiku in Filipopelnu, kder se je nadjal na Turka trčiti, zopet skupaj grabilo. To je bilo res močno prebrisanó in previdno. Kajti Sulejman-paša je tudi zbral

3 velika krdela, kojih dva je po železnici iz Hermanlija in Adrianopelna dobil. S temi je sklenol še enkrat vojno srečo zoper Ruse poskusiti na priličnem mestu. Ko so Rusi v Maričino dolino začeli prodirati, se je pred njimi vedno pomikal nazaj in poidoče vse vasi in mesta požigal, bolgarske prebivalce umarjal, turške pa, deco ženske in staree, odpošiljal naprej proti Adrianopelnu. Ljudje so neizmerno trpeli strahu, glada in mraza. Rusi pa so povsod našli vse zapuščeno, požgano in razdjano. Bazarčik so zaseli 14. januarja in 15. jan. že par ur pred Filipopelnom zadeli na Turke. Prišel se je na obojem pobrezju Marice strahovit boj. Ruski vojaki so v naglici večkrat prekoračili Marico, kakor je ravno treba bilo; vojaki so do ram bili mokri od srežne vode, ali izstopivši iz nje so kakor silni medvedovje napali Turke; proti večeru je bila turška vojska na dvoje razklana: Fuad-paša je ukrenol proti južni strani od Filipopelna v planine pri Dermederu, Sulejman-paša pa ravno tako v Stanimak. Nekaj Turkov je še ostalo v Filipopelnu, da bi v noči lepo mesto užgali. Vendar tega niso utegnili več. Tisoč ruskih prostovoljcev je po noči vdrlo v mesto, kar je Turke tako prestrašilo, da so na drugi strani iz mesta hipoma pete odnesli, slavni Gurko pa in jegovi junaki so 16. jan. obhajali slavni vhod v Filipopel in se Bogu v stolni cerkvi pravoslavnega bolgarskega škofa zahvalili. Gurko je sprva mislil, da bodo Turki pred njim dalje naprej bežali. Toda kmalu se je prepričal, da stoji 40.000 Turkov od Dermedera do Stanimaka poprečkom nastavljenih in se pripravlja na boj. To je bila največja nesreča za Turke. Kajti Gurko je 16. jan. Turke celi den samo na videž z streljanjem motil, v noči dobil pomoči od generala Korzova, ki je Balkan prekoračil skozi Trojansko sotesko. Dne 17. jan. je imel Gurko zbranih 53.000 pešakov, 7000 konjenikov in 350 kanonov. Boj se je začel. Turki so bili prvi. Z veliko silo so se Turki večkrat zavalili sedaj na levo, sedaj na desno, naposled na sredino, da bi Ruse prevrgli in v Marico potisnoli. Kakor obupne vokulje, ki iščejo svoje mladiče ubraniti, tako so se zaganjale turške čete proti gostim ruskim bajonetom; cele vrste se obležale mrtve pod ruskimi krogliami in zopet nove so se čez mrličje zakadile v Rusa, ali vse je bilo zastonj. Ruski bataljoni so stali, kakor stene. Ko je Gurko zapazil, da so Turki že silno spehani, je dal znamenje! Občni ruski naskok se je začel. Kanoni utihnejo, bataljoni se hipoma sklenejo v naskokna krdela, gromoviti hurrá-klic zadoni in kakor velikanske železne kače švignejo bliskama iz doline proti višavam. Temu strašnemu napadu se ne ubrani nič, cele kompanije in bataljoni turške vojske so v par trenutkih prevrženi, pomandrani, pobiti, kar jih ni vlovljenih ali v pobeg ugnanih: 4000 Turkov obleži mrtvih ali ranjenih, 9500 je vjetih in 78 kanonov zaplenjenih. Fuad-paša je z razbitimi ostanki bežal v planine in še zgubil 11 kanonov, Sulejman-paša pa je

mahnil proti Haskioj, da še vsaj nekaj reši in spravi v Adrianopel. Vendar to upanje mu je prazno. Prvič je Gurko precej drugi den naglo za njim pritiskal in mu vzel še 40 kanonov; vojaki, kateri so ove kanone imeli braniti, so bili tako izdelani in upešani, da so se takoj Rusom udali. Drugič pa je od Šipkinega klanca general Radecki že bil prišel v Hermanli in je slavni Skobeljev zvedel za namero Sulejmanovo. Takoj odpošlje generala Panjutina. Ta hiti Sulejmanu nasproti, mu vzame vse vozove, 20.000, in ga zapodi v planine za Fuad-pašem. Tako je bila slednja velika turška vojska tepena, razbita in skoro popolnem uničena. Od 40.000 mož je samo kakih 12.000 prišlo črez planine do Egejskega morja. Vozovi in 129 kanonov je bilo zgubljenih. To je bil zadnji veliki ruski udarec, ki je zlomil turško silo v Evropi in slovanske brate rešil mohamedanskega jarma!

Smešničar 13. Mir, kakoršen bi bil turkoljubnim Magjarom všeč: 1. Rus se ima opravičiti in za odpuščanje prositi v Pešti, zakaj je proti volji Magjarov vojsko pričel z Turkom in tega celó premagal; 2. Vojno odškodnino, ktero plača Turk (1410 milijonov), dobijo Magjari, isto tako tudi vse dežele, kar jih je Rus osvobodil; 3. Turčija in Rusija postanete podružnici Magjar-orzsaga in temu plačujete toliko davka, kolikor ga Magjari potrebujejo; 4. Zemljevid se prenaredi tako, da se na njem vidi samo Magjarsko. 5. Kjkoli se prikaže kak Magjar, se ga mora vse ogibati in se mu ponižno odkrivati; 6. Kdor ne zna magjarski, ni človek. „Brencelj.“

Razne stvari.

(Na vinorejski šoli) pri Mariboru bo II. razkazivanje 30. marca, $\frac{1}{2}$ 3. uri popoldne. Kazalo se bo, kako se imajo novi vinogradi zasajati, kake mlada drevesca v drevesnicah nasajati in obrezavati. Koristnim razkazivanjem je želeti obilne udeležitvo.

(Živinozdraviško službo) z 300 fl. letne plače je do 10. maja razpisal okrajni zastop ptujski.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Kos 11 gl., Altman 11 gl., Prešern 21 gl., Šlander Ant. 12 gl. (vsi ustn. dopl.), Lendovšek 11 gl., Iuvančič 1 gl. (letu.), Terstenjak Jak. 5 gl. (letu.).

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Prestavljena sta čč. gg. kaplana: Vinc. Bauman k sv. Jakobu v sl. gor. in Fr. Ferk k sv. Urbanu v slov. gor.

Dražbe III. 3. aprila Jakob Grobelnik v Lopati 1380 fl.; 5. aprila Franc Koren v Polani 2455 fl., Franc Falež v Slivnici 10.942 fl., Tomaž Reč v Oberhaagu 5905 fl.

Loterijske številke:

V Trstu 9. marca 1878: 44, 33, 17, 35, 51.
V Lincu " " 55, 51, 2, 79, 35.

Prihodnje srečkanje: 6. aprila 1878.